

Državna pomoć i strukturni fondovi

Podgorica, 15.09. 2014.

Mikołaj Stasiak za GIZ

Strukturni fondovi – države članice

Član 174 Ugovora o funkcionisanju EU: kako bi se osnažila ekonomska, društvena i teritorijalna kohezija, Unija treba da teži smanjenju razlika u nivou razvoja različitih regiona i zaostajanje najmanje razvijenih regiona ili ostrva, posebna pažnja treba da se posveti ruralnim područjima, područjima pogođenim industrijskom tranzicijom, te regionima ozbiljno i stalno pogođenim prirodnim ili demografskim uslovima

Koncept državne pomoći (1)

Izuzev ako je drugačije predviđeno ugovorima, svaka pomoć koju odobri država članica ili koja se odobri iz državnih resursa u bilo kojoj formi koja narušava ili prijete da naruši konkurenciju favorizovanjem određenih preduzeća ili proizvodnje određenih roba, u mjeri u kojoj to utiče na trgovinu među državama članicama, nije kompatibilna sa unutrašnjim tržištem – Član 107 (1) Ugovora o funkcionisanju EU

Koncept državne pomoći (2)

- Odobrava je država ili iz državnih resursa
- Selektivna ekonomska prednost
- Narušavanje konkurencije
- Utiče na trgovinu među državama članicama

čl. 107 (1) Ugovora o funkcionisanju EU
utvrđuje opštu zabranu

Svrha pravila državne pomoći

- Zaštita konkurencije na unutrašnjem tržištu
- Zadržati ista pravila u svakoj državi članici
- Optimizovati budžetske rashode
- Uticati na razvoj privrede

Odobrava država ili iz državnih resursa (1)

- ODOBRAVA DRŽAVA: centralne, regionalne, lokalne vlasti (uključujući i opštinske) (C-248/84 Njemačka protiv Evropske komisije)
- IZ DRŽAVNIH RESURSA: subjekti u javnom i privatnom sektoru kojima država povjerava administriranje sredstava (C-83/98 Ladbroke Racing Ltd, T-358/94 Compagnie nationale Air France)
- Najmanje potencijalni uticaj na budžet (C-399/10 P i C-401/10 P Bouygues i ostali protiv Evropske komisije i ostalih (France Telecom))

Odobrava država ili iz državnih resursa(2)

- **Može se pripisati** državi
 - C-482/99 Franuska protiv Evropske komisije (Stardust Marine)
 - T-351/02 Deutsche Bahn

Selektivna ekonomska prednost (1)

- Koncept preduzeća
 - Svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću (odnosno, nudi robe i usluge na tržištu)
 - C-35/96 Evropska komisija protiv Italije, C-180/98-C-184/98 Pavlov, C-475/99 Ambulanz Glöckner
- Zakonski status i način finansiranja su nebitni
 - C-41/90 Hofner, C-218/00 Cisa, C-67/96 Albany, C-205/03 P FENIN
- Funkcionalno značenje (118/85 Evropska komisija protiv Italije)

Selektivna ekonomska prednost (2)

- Prednost
 - Nije moguće dobiti na tržištu
 - Poboljšava stanje korisnika (u odnosu na konkurente)
 - Omogućava održavanje statusa uprkos negativnim okolnostima
- Namjere države su nebitne - 173/73 Italija protiv Evropske komisije, C-279/08 P Evropska komisija protiv Holandije

Selektivna ekonomska prednost(3)

- Selektivnost
 - Činjenica da se podrška odobrava na osnovu objektivnih kriterijuma ne isključuje selektivnost (T-92/02 Stadtwerke Schwabisch Hall)
- Selektivne mjere nasuprot opštih mjera

Narušavanje konkurencije

- Narušava ili prijeti da naruši konkurenciju
 - Stvarna ili potencijalna
- Proističe iz preferencijalnog tretmana

Uticaj na trgovinu

- Korisnik je u konkurenciji (ILI MOŽE DA BUDE) sa prduzećima iz drugih država članica
- Činjenica da se pomoć odobrava u malom iznosu ili aktivnost ima samo lokalni karakter ne znači da ovaj kriterijum nije zadovoljen – C-280/00 Altmark Trans GmbH – međutim:
 - SA.34466 (2012/N) – Kipar – državna podrška Centru za vizuelne umjetnosti i istraživanje
 - SA.34576 (2012/N) – Portugalija – Jean Piaget/Northeast Medium and Long-Term Continuing Care (obezbjeđivanje njege na srednji i dugi rok na sjeveroistoku zemlje)

Odobrila država ili iz državnih resursa – Strukturni fondovi

- Obrazloženje:
 - Ta sredstva su na raspolaganju organima države članice
 - Ti organi odabiru projekte/korisnike
 - Zadovoljen kriterijum pripisivosti

Odluke Evropske komisije- primjeri

- http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/229626/229626_973625_34_1.pdf - N 54/2009
- http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/233500/233500_1122536_37_1.pdf - 568/2009
- http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/233663/233663_1085184_36_1.pdf - 594/2009
- Pomoć se finansira iz državnih resursa jer poljske vlasti upravljaju i kontrolišu sredstva Evropskog fonda za regionalni razvoj (ERDF), odabiru korisnike i realizuju plaćanja iz tih sredstava. Nema direktnih transfera sredstava između budžeta Zajednice i korisnika. Zato su sredstva na raspolaganju poljskim vlastima i pod njihovom kontrolom. Organ koji odobrava pomoć je Ministarstvo za regionalni razvoj.

Ostali izvori sredstava (1)

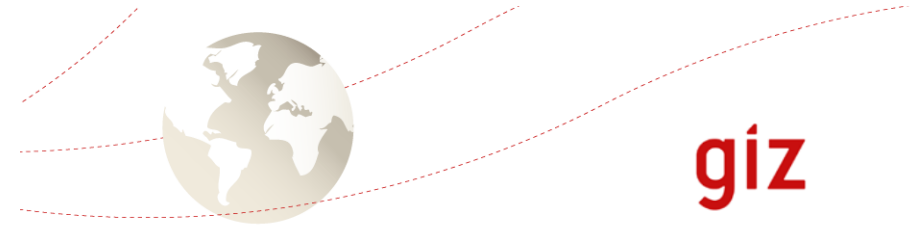
- Druge države:
 - http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/228107/228107_943238_31_1.pdf - N 540/2008 Mađarska
 - Što se tiče transfera državnih sredstava, projekti se u konačnom finansiraju iz norveških i sredstava Evropskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA). Međutim, ova sredstva se prvo prebacuju na Mađarsku, koja će onda biti odgovorna za njihovu isplatu. Nadalje, mađarske vlasti definišu kriterijume za dodjelu pomoći, pa tako odlučuju koji projekti i pod kojim uslovima će biti korisnici pomoći. Iz tog razloga Evropska komisija smatra da ova mjera uključuje transfer državnih resursa Mađarske.

Ostali izvori sredstava(2)

- Ostala sredstva
 - koja dodjeljuje direktno Evropska unija ili međunarodne finansijske institucije, bez diskrecionih odluka nacionalnih organa, ne predstavljaju državne resurse (npr. okvirni program Horizont 2020 ili program COSME)

Državna pomoć – prihvatljivost (1)

- Član 107 stavovi (2) i (3) Ugovora o funkcionisanju EU uključuje izuzeća od opšte zabrane dodjele pomoći
- Tokom godina, Evropska komisija je formulisala detaljna pravila za odobravanje pomoći u okviru tih izuzetaka (regionalna, horizontalna, sektorska)
- Detaljna pravila, između ostalog, odnose se i na maksimalne iznose podrške

Državna pomoć – prihvatljivost(2)

- crnogorski Zakon o kontroli državne pomoći
- internet strane Evropske komisije (EU LAW):
 - http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html